

BÀI 15. QUYỀN VÀ NGHĨA VỤ CỦA CÔNG DÂN VỀ KHIẾU NẠI, TỔ CÁO

(3 tiết)

I. MỤC TIÊU

1. Về kiến thức

Sau bài học này, HS sẽ:

- Nêu được các quy định cơ bản của pháp luật về quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo.
- Nhận biết được hậu quả của hành vi vi phạm quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo.
- Tự giác thực hiện các quy định của pháp luật về quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo.
- Phân tích, đánh giá được một số hành vi thường gặp trong đời sống liên quan đến quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo.

2. Năng lực

Năng lực chung:

- *Tự chủ và tự học:* Tìm hiểu những kiến thức cơ bản về quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo.
- *Năng lực giao tiếp và hợp tác:* Biết tham gia các hình thức làm việc nhóm phù hợp với yêu cầu, nhiệm vụ để thực hiện những hoạt động học tập.
- *Năng lực giải quyết vấn đề và sáng tạo:* Phân tích, giải quyết những tình huống đặt ra trong bài học và trong thực tiễn cuộc sống liên quan đến quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo.

Năng lực đặc thù:

- *Năng lực điều chỉnh hành vi:* Hiểu được trách nhiệm của HS trong thực hiện quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo; phân tích, đánh giá được thái độ, hành vi, việc làm của bản thân và người khác trong việc thực hiện quy định của pháp luật về quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo; tự

điều chỉnh và nhắc nhở, giúp đỡ người khác điều chỉnh thái độ, hành vi phù hợp với quy định của pháp luật về quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo.

- *Năng lực phát triển bản thân:* Rút ra bài học cho bản thân trong việc thực hiện quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo; tự đặt ra mục tiêu, kế hoạch rèn luyện để thực hiện tốt quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo trong cuộc sống; thực hiện và vận động, giúp đỡ người khác thực hiện được các quy định của pháp luật về quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo.
- *Năng lực tìm hiểu và tham gia các hoạt động kinh tế - xã hội:* Hiểu được các quy định cơ bản của pháp luật về quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo; nhận biết được hậu quả của hành vi vi phạm quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo; vận dụng được các kiến thức đã học để phân tích, đánh giá được các quan điểm, các hành vi, xử lý được các tình huống đơn giản trong thực tiễn có liên quan đến quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo; tham gia và vận động người khác tham gia các hoạt động tuyên truyền, hoạt động thực hiện các quy định của pháp luật về quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo bằng những hành vi cụ thể, phù hợp với lứa tuổi do nhà trường, địa phương tổ chức.

3. Phẩm chất:

- Trung thực và có trách nhiệm khi thực hiện các quy định của pháp luật về quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo.
- Nhân ái, yêu nước, tin tưởng và chấp hành nghiêm chỉnh các quy định của pháp luật về quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo.

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

1. Đối với giáo viên

- SHS, SGK, SBT môn Giáo dục Kinh tế và Pháp luật 11, Giáo án;

- Tranh/ ảnh, clip, câu chuyện, thông tin liên quan tới bài học;
- Một số điều luật liên quan đến nội dung bài học;
- Máy tính, máy chiếu, bài giảng Powerpoint,...(nếu có).

2. Đối với học sinh

- SHS, SBT Giáo dục Kinh tế và Pháp luật 11.
- Vở ghi, bút, dụng cụ học tập theo yêu cầu của GV.

III. TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

A. HOẠT ĐỘNG KHỞI ĐỘNG

a. Mục tiêu: Giới thiệu ý nghĩa bài học, khai thác trải nghiệm của HS về quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo, tạo hứng thú cho HS.

b. Nội dung:

- GV yêu cầu HS trả lời câu hỏi phần Mở đầu SHS tr.94.
- GV dẫn dắt vào bài học.

c. Sản phẩm học tập: Câu trả lời của HS về quyền khiếu nại quyền tố cáo của công dân.

d. Tổ chức thực hiện:

Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập

- GV yêu cầu HS làm việc cá nhân, thực hiện nhiệm vụ:

Em hãy chia sẻ hiểu biết của bản thân về quyền khiếu nại, quyền tố cáo của công dân.

Bước 2: HS thực hiện nhiệm vụ học tập

- HS vận dụng hiểu biết, suy nghĩ câu trả lời.
- GV quan sát, hướng dẫn, hỗ trợ (nếu cần thiết).

Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận

- GV mời 1 - 2 HS trả lời câu hỏi:

Quyền của công dân về khiếu nại:

- + *Tự mình khiếu nại hoặc uỷ quyền cho người khác thực hiện quyền khiếu nại;*
- + *Tham gia đối thoại hoặc uỷ quyền cho người đại diện hợp pháp tham gia đối thoại;*

- + Được quyền nhận các thông tin liên quan đến quá trình giải quyết khiếu nại trừ những nội dung thuộc bí mật nhà nước;
- + Được yêu cầu người giải quyết khiếu nại áp dụng các biện pháp khẩn cấp để ngăn chặn hậu quả có thể xảy ra do việc thi hành quyết định hành chính bị khiếu nại;
- + ...

Công dân thực hiện tố cáo có quyền:

- + Được bảo đảm bí mật họ tên, địa chỉ, bút tích và thông tin cá nhân khác.
- + Được thông báo về việc thụ lý hoặc không thụ lý tố cáo, chuyển tố cáo đến cơ quan, tổ chức, cá nhân có thẩm quyền giải quyết, gia hạn giải quyết tố cáo, đình chỉ, tạm đình chỉ việc giải quyết tố cáo, tiếp tục giải quyết tố cáo, kết luận nội dung tố cáo.
- + Tố cáo tiếp khi có căn cứ cho rằng việc giải quyết tố cáo của cơ quan, tổ chức, cá nhân có thẩm quyền không đúng pháp luật hoặc quá thời hạn quy định mà tố cáo chưa được giải quyết;
- + Rút tố cáo.
- + ...
- Các HS khác nhận xét, bổ sung (nếu có).

Bước 4: Đánh giá kết quả, thực hiện nhiệm vụ học tập

- GV nhận xét, đánh giá, tuyên dương câu trả lời của HS.
 - GV dẫn dắt vào nội dung bài mới: *Quyền khiếu nại, quyền tố cáo là những quyền dân chủ cơ bản của công dân được Hiến pháp và pháp luật quy định. Thông qua quyền khiếu nại, quyền tố cáo, công dân tham gia quản lý nhà nước và xã hội, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của mình và của người khác, góp phần ngăn chặn những việc làm trái pháp luật, xâm phạm lợi ích hợp pháp của Nhà nước và xã hội.*
- Để hiểu rõ hơn, chúng ta sẽ tìm hiểu trong bài học hôm nay - **Bài 15. Quyền và nghĩa vụ cơ bản của công dân về khiếu nại, tố cáo.***

B. HOẠT ĐỘNG HÌNH THÀNH KIẾN THỨC

Hoạt động 1: Tìm hiểu một số quy định cơ bản của pháp luật về quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo

a. Mục tiêu: HS nêu được một số quy định cơ bản của pháp luật về quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo.

b. Nội dung:

- GV hướng dẫn HS đọc thông tin, trường hợp trong SHS tr.94-99 và trả lời câu hỏi.
- GV rút ra kết luận về một số quy định cơ bản của pháp luật về quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo.

c. Sản phẩm học tập: Câu trả lời của HS về một số quy định cơ bản của pháp luật về quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo.

d. Tổ chức hoạt động:

HOẠT ĐỘNG CỦA GV - HS	DỰ KIẾN SẢN PHẨM
Nhiệm vụ 1: Quyền của công dân về khiếu nại Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập - GV mời 2-3 HS đọc to các thông tin, trường hợp trong SHS tr.94-96. - GV yêu cầu HS làm việc nhóm đôi và thực hiện nhiệm vụ: <i>Các chủ thể trong trường hợp 2 và 3 đã thực hiện quyền khiếu nại của công dân như thế nào?</i> - GV yêu cầu HS liên hệ bản thân, vận dụng hiểu biết của bản thân để trả lời câu hỏi: <i>Theo em, các quy định của pháp luật về quyền của công dân về khiếu nại có ý nghĩa như thế nào</i>	1. Tìm hiểu một số quy định cơ bản của pháp luật về quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo a. Quyền của công dân về khiếu nại - Tự mình khiếu nại, nhờ luật sư tư vấn về pháp luật hoặc uỷ quyền cho luật sư khiếu nại để bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của mình; - Tham gia đối thoại hoặc uỷ quyền cho người đại diện hợp pháp tham gia đối thoại; được biết, đọc, sao chụp, sao chép tài liệu, chứng cứ do người giải quyết khiếu nại thu thập

<i>đối với mỗi công dân và đối với Nhà nước?</i> <i>Nêu ví dụ về việc thực hiện tốt quyền của công dân về khiếu nại trong đời sống.</i> - GV hướng dẫn HS rút ra kết luận về quyền của công dân về khiếu nại. Bước 2: HS thực hiện nhiệm vụ học tập - HS làm việc cá nhân, đọc thông tin, trường hợp SHS tr.94-96 và trả lời câu hỏi. - HS rút ra kết luận về quyền của công dân về khiếu nại theo hướng dẫn của GV. - GV hướng dẫn, theo dõi, hỗ trợ HS khi cần. Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận - GV mời đại diện HS trả lời câu hỏi: <i>1/ Trường hợp 2: Trung tâm Ngoại ngữ X đã gửi đơn đề nghị Giám đốc Sở Giáo dục và Đào tạo xem xét lại quyết định thu hồi giấy phép hoạt động đối với trung tâm; tìm hiểu các thông tin liên quan đến sự việc; rút đơn khiếu nại khi nhận thấy quyết định thu hồi giấy phép là có căn cứ và đúng với quy định của pháp luật.</i> <i>+ Trường hợp 3: bà Y đã uỷ quyền cho con gái làm đơn khiếu nại và thu thập tài liệu, chứng cứ liên quan đến sự việc gửi đến cơ quan có thẩm quyền đề nghị xem xét, giải quyết để bảo vệ quyền lợi chính đáng cho mình.</i>	để giải quyết khiếu nại, trừ thông tin, tài liệu thuộc bí mật nhà nước; - Đưa ra chứng cứ về việc khiếu nại và giải trình ý kiến của mình về chứng cứ đó nhận văn bản trả lời về việc thụ lý giải quyết khiếu nại, nhận quyết định giải quyết khiếu nại; - ...
---	--

2/ Ý nghĩa: + Là cơ sở pháp lí để bảo vệ quyền, lợi ích chính đáng của công dân; + Là điều kiện để công dân tham gia và nâng cao hiệu quả hoạt động quản lí nhà nước và xã hội; + Là hình thức thể hiện quyền làm chủ của công dân trong hoạt động quản lí nhà nước; phòng, chống các hành vi vi phạm pháp luật trong xã hội, giảm thiểu những hậu quả tiêu cực, góp phần xây dựng và phát triển một xã hội công bằng, dân chủ, văn minh;... Ví dụ: Người dân chủ động tìm hiểu các quy định của pháp luật, nhờ luật sư tư vấn trước khi làm đơn khiếu nại gửi tới cơ quan chức năng đề nghị xem xét giải quyết vấn đề của mình. - GV mời HS nêu quyền của công dân về khiếu nại. - Các nhóm HS nhận xét và bổ sung ý kiến cho nhau (nếu có). Bước 4: Đánh giá kết quả, thực hiện nhiệm vụ học tập - GV nhận xét, đánh giá và kết luận. - GV chuyển sang nhiệm vụ tiếp theo.	
Nhiệm vụ 2: Quyền của công dân về tố cáo Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập	b. Quyền của công dân về tố cáo - Thực hiện quyền tố cáo theo quy

- GV mời 2-3 HS đọc to các thông tin, trường hợp trong SHS tr.97-98. - GV yêu cầu HS thảo luận nhóm đôi và thực hiện nhiệm vụ: <i>Theo em, các chủ thể trong trường hợp 2 đã thực hiện quyền tố cáo của công dân như thế nào?</i> - GV yêu cầu HS liên hệ bản thân, vận dụng hiểu biết để trả lời câu hỏi: <i>Theo em, các quy định của pháp luật về quyền của công dân về tố cáo có ý nghĩa gì đối với mỗi công dân và đối với xã hội. Nêu ví dụ về việc thực hiện tốt quyền của công dân về tố cáo trong đời sống thực tiễn.</i> - GV hướng dẫn HS rút ra kết luận về quyền của công dân về tố cáo. Bước 2: HS thực hiện nhiệm vụ học tập - HS làm việc cá nhân, đọc thông tin, trường hợp SHS tr.97-98 và trả lời câu hỏi. - HS rút ra kết luận về quyền của công dân về tố cáo theo hướng dẫn của GV. - GV hướng dẫn, theo dõi, hỗ trợ HS khi cần. Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận - GV mời đại diện HS trả lời câu hỏi: <i>1/ Trường hợp 2: H đã thực hiện quyền của công dân về tố cáo bằng việc thu thập bằng</i>	định của pháp luật; - Được bảo đảm bí mật họ tên, địa chỉ, bút tích và thông tin cá nhân khác; - Được thông báo về việc thụ lý hoặc không thụ lý tố cáo,...; - Tố cáo tiếp khi có căn cứ cho rằng việc giải quyết tố cáo của cơ quan, tổ chức, cá nhân có thẩm quyền không đúng pháp luật hoặc quá thời hạn quy định mà tố cáo chưa được giải quyết; - Rút tố cáo; - ...
--	---

chứng về hành vi sai phạm của K và B sau đó đem đến cơ quan chức năng để đề nghị can thiệp giải quyết. Gia đình H được nhận bồi thường thiệt hại theo quy định của pháp luật từ K và B.

2/ Ý nghĩa:

- + Là cơ sở pháp lí để bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của công dân;*
- + Tạo điều kiện để công dân thực hiện tốt quyền của bản thân;*
- + Ngăn chặn những việc làm trái pháp luật, xâm phạm lợi ích của cá nhân, cơ quan, tổ chức, Nhà nước và xã hội; góp phần bảo đảm an ninh, trật tự, an toàn xã hội...*

Ví dụ:

- + Người dân quay clip, chụp lại các hình ảnh gây ô nhiễm môi trường của một cơ sở sản xuất và tố cáo với cơ quan chức năng;*
- + Người dân được cơ quan chức năng khen thưởng vì tố cáo hành vi buôn bán trái phép chất ma túy...*
- GV mời HS nêu quyền của công dân về tố cáo.*
- Các nhóm HS nhận xét và bổ sung ý kiến cho nhau (nếu có).*

Bước 4: Đánh giá kết quả, thực hiện nhiệm vụ học tập

- GV nhận xét, đánh giá và kết luận. - GV chuyển sang nhiệm vụ tiếp theo.	
Nhiệm vụ 3: Nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập - GV mời 1-2 HS đọc to các thông tin, trường hợp SHS tr.98-99. - GV yêu cầu HS thảo luận nhóm đôi để thực hiện nhiệm vụ: <i>Các chủ thể trong trường hợp 3 và 4 đã thực hiện nghĩa vụ gì của công dân về khiếu nại, tố cáo?</i> - GV yêu cầu HS liên hệ hiểu biết bản thân, thực hiện nhiệm vụ: <i>Em hãy nêu ví dụ minh họa cho việc công dân thực hiện tốt nghĩa vụ về khiếu nại, tố cáo.</i> - GV hướng dẫn HS rút ra kết luận về nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo. Bước 2: HS thực hiện nhiệm vụ học tập - HS làm việc nhóm, đọc thông tin, trường hợp SHS tr.98-99 và trả lời câu hỏi. - HS rút ra kết luận về nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo theo hướng dẫn của GV. - GV hướng dẫn, theo dõi, hỗ trợ HS khi cần. Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận - GV mời đại diện một số nhóm trả lời câu hỏi:	c. Nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo - Trình bày trung thực nội dung khiếu nại, tố cáo; - Cung cấp thông tin, tài liệu liên quan đến nội dung khiếu nại, tố cáo; - Chịu trách nhiệm trước pháp luật về nội dung khiếu nại, tố cáo; - Tuân theo các quy định của Hiến pháp và pháp luật; - Tôn trọng quyền và lợi ích hợp pháp của người khác; - Không lợi dụng quyền khiếu nại, tố cáo để vi phạm pháp luật, xâm hại đến quyền và lợi ích hợp pháp của chủ thể khác...

*1/ **Trường hợp 3:** anh C đã trình bày trung thực, cung cấp đầy đủ các thông tin, tài liệu, chứng cứ có liên quan đến việc khiếu nại; chấp hành quyết định hành chính, hành vi hành chính mà mình khiếu nại trong thời gian khiếu nại.*

*+ **Trường hợp 4:** chị U đã cung cấp đầy đủ các thông tin cá nhân, trình bày chi tiết sự việc, cung cấp các chứng cứ liên quan cho cán bộ công an khi tố cáo bà M.*

*2/ **Ví dụ:***

+ Người dân sẵn sàng hợp tác, cung cấp thông tin, hỗ trợ cơ quan công an giải quyết tố cáo khi có yêu cầu;

+ Người dân gửi đơn khiếu nại đến đúng người có thẩm quyền giải quyết, không đăng tải các thông tin sai sự thật về việc khiếu nại lên mạng xã hội...

- GV mời HS nêu nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo.

- Các nhóm HS nhận xét và bổ sung ý kiến cho nhau (nếu có).

Bước 4: Đánh giá kết quả, thực hiện nhiệm vụ học tập

- GV nhận xét, đánh giá và kết luận.

- GV chuyển sang nội dung tiếp theo.

Hoạt động 2: Tìm hiểu hậu quả của hành vi vi phạm quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo

a. Mục tiêu: HS nêu được hậu quả của hành vi vi phạm quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo.

b. Nội dung:

- GV hướng dẫn HS đọc các thông tin, trường hợp SHS tr.100 và trả lời câu hỏi.
- GV rút ra kết luận về hậu quả của hành vi vi phạm quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo.

c. Sản phẩm học tập: Câu trả lời của HS về hậu quả của hành vi vi phạm quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo.

d. Tổ chức hoạt động:

HOẠT ĐỘNG CỦA GV - HS	DỰ KIẾN SẢN PHẨM
Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập - GV yêu cầu HS làm việc nhóm đôi, đọc thông tin, trường hợp SHS tr.100 và trả lời câu hỏi: <i>1/ Hành vi vi phạm quyền khiếu nại, tố cáo của công dân trong trường hợp 2 và 3 đã gây ra những hậu quả như thế nào?</i> <i>2/ Ngoài những hậu quả đã đề cập đến trong các trường hợp trên, theo em, hành vi vi phạm quyền khiếu nại, tố cáo của công dân về còn có thể dẫn đến những hậu quả nào khác? Giải thích và nêu ví dụ minh họa.</i> - GV yêu cầu HS liên hệ bản thân, thực hiện nhiệm vụ: <i>Em hãy chia sẻ về một trường hợp vi phạm quyền và nghĩa vụ của công dân về</i>	2. Tìm hiểu hậu quả của hành vi vi phạm quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo. - <i>Đối với xã hội:</i> ảnh hưởng đến tính tôn nghiêm của pháp luật và trật tự quản lí nhà nước; gây mất an ninh chính trị, trật tự, an toàn xã hội; hoãn ngày bầu cử; làm sai lệch kết quả bầu cử; gây lãng phí ngân sách nhà nước;... - <i>Đối với cá nhân:</i> xâm phạm quyền bầu cử, ứng cử của công dân, cá biệt làm ảnh hưởng đến sức khỏe, tính mạng, danh dự, uy tín, kinh tế, công việc của công dân;...

<i>khieu nại hoặc tố cáo mà em biết và rút ra bài học cho bản thân.</i> - GV hướng dẫn HS rút ra kết luận về hậu quả của hành vi vi phạm quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo. Bước 2: HS thực hiện nhiệm vụ học tập - HS đọc các thông tin, trường hợp SHS tr.100, thảo luận và trả lời câu hỏi. - HS rút ra kết luận về hậu quả của hành vi vi phạm quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo theo hướng dẫn của GV. - GV theo dõi, hỗ trợ HS trong quá trình học tập. Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận - GV mời đại diện các nhóm trả lời câu hỏi: 1/ + Trường hợp 2: hành vi vi phạm quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại (cụ thể là hành vi cô lập và gây khó dễ cho chị N trong công việc của người bị chị khiếu nại trước đó) đã khiến chị N mệt mỏi, hiệu quả công việc bị giảm sút và nhiều lần muốn nghỉ việc. + Trường hợp 3: hành vi vi phạm quyền và nghĩa vụ của công dân về tố cáo (cụ thể là hành vi đăng nhiều tin sai sự thật về sự việc	-
---	----------

lên mạng xã hội của bà M) đã khiến nhiều người dân hiểu nhầm, ảnh hưởng xấu tới uy tín của các cán bộ và cơ quan nhà nước ở địa phương.

*2/ **Hậu quả khác:** Ảnh hưởng đến tính tôn nghiêm của pháp luật và trật tự quản lí nhà nước; Có thể gây mất ổn định an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội; xâm phạm quyền tự do dân chủ của công dân; Làm ảnh hưởng đến danh dự, nhân phẩm, kinh tế của công dân;...*

*+ **Ví dụ:** Hành vi trả thù người khiếu nại, tố cáo có thể khiến người khiếu nại, tố cáo bị thương tích, tốn kém tiền bạc để chữa trị, phục hồi sức khỏe; Hành vi lan truyền thông tin sai sự thật về khiếu nại, tố cáo có thể khiến những người có liên quan bị hiểu nhầm dẫn đến ảnh hưởng xấu về tinh thần, thậm chí tự tử...*

*3/ **Trường hợp:** Anh A đứng đầu một nhóm người gửi đơn tố cáo nặc danh, bịa đặt việc trưởng phòng H nhận hối lộ, sử dụng bằng cấp giả nhằm mục đích: xúc phạm danh dự, hạ uy tín của trưởng phòng H; cạnh tranh vị trí trong đợt bổ nhiệm tiếp theo. Nhưng trên thực tế, trưởng phòng H không thực hiện hành vi nhận hối lộ, bằng cấp của anh H là*

<i>thật. Việc tố cáo của anh A đã ảnh hưởng đến sự đoàn kết của tập thể, ảnh hưởng đến việc bổ nhiệm anh H của tổ chức và xúc phạm danh dự của anh H.</i> <i>-> Bài học: nghiêm túc thực hiện đúng các quy định của pháp luật về quyền và nghĩa vụ của công dân về tố cáo.</i> <i>- GV mời HS nêu hậu quả của hành vi vi phạm quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo.</i> <i>- Các nhóm khác nhận xét, bổ sung (nếu có).</i> Bước 4: Đánh giá kết quả, thực hiện nhiệm vụ học tập <i>- GV nhận xét và kết luận.</i> <i>- GV chuyển sang nội dung tiếp theo.</i>	
--	--

C. HOẠT ĐỘNG LUYỆN TẬP

a. Mục tiêu: củng cố tri thức đã học; phân tích, đánh giá được một số hành vi thường gặp trong đời sống liên quan đến quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo; tự giác thực hiện các quy định của pháp luật về quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo bằng những hành vi phù hợp năng lực, độ tuổi.

b. Nội dung:

- GV yêu cầu HS trả lời nhanh các câu hỏi trắc nghiệm.
- GV hướng dẫn HS làm việc cá nhân, làm việc theo nhóm để hoàn thành bài tập phần Luyện tập.

c. Sản phẩm học tập: HS trả lời câu hỏi trắc nghiệm và làm các bài tập phần Luyện tập và chuẩn kiến thức của GV.

d. Tổ chức thực hiện:

Hoạt động 1: Trả lời câu hỏi trắc nghiệm

Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập

- GV lần lượt đọc các câu hỏi trắc nghiệm và yêu cầu HS xung phong trả lời nhanh:

Câu 1. Công dân có quyền khiếu nại trong trường hợp nào sau đây?

- A. Bị nhà trường kỉ luật oan
- B. Điểm bài thi của mình bị đánh giá thấp hơn trình độ
- C. Bị bạn cùng lớp đánh gây thương tích
- D. Phát hiện người khác có hành vi cướp, chiếm đoạt tài sản của Nhà nước

Câu 2. Nhà nước có các biện pháp nào để bảo vệ an toàn của người dám đứng ra khiếu nại về các vấn đề?

- A. Thông báo về vấn đề khiếu nại lên các kênh thông tin tại chúng
- B. Người khiếu nại được đảm bảo giữ bí mật về họ tên, thông tin cá nhân, bút tích khi thực hiện khiếu nại
- C. Các thông tin về người khiếu nại sẽ được công bố khi kết quả của vấn đề khiếu nại hoàn thành
- D. Pháp luật không quan tâm đến người dám thực hiện các bài tố cáo khiếu nại về các điều sai trái

Câu 3. Trong thời gian thực hiện tố cáo khiếu nại công dân phải đảm bảo điều gì trước pháp luật?

- A. Đi khỏi nơi cư trú trong thời gian xem xét về hồ sơ tố cáo khiếu nại
- B. Đảm bảo các thông tin mình đã cung cấp là chính xác
- C. Không giải trình về các lập luận mà mình đã đưa ra trước pháp luật
- D. Dùng các lí lẽ không chuẩn mực để vu khống người khác

Câu 4. Trong lần trả bài kiểm tra, em phát hiện bài kiểm tra của mình bị đánh giá sai, em nên làm gì để có thể tìm lại sự công bằng cho mình?

- A. Dù sao cũng chỉ là một bài kiểm tra thôi nên có thể bỏ qua

- B. Xin phép được gặp mặt giáo viên phụ trách bộ môn đó và ngỏ ý muốn được cô xem lại cho bài kiểm tra
- C. Nói điều này cho các bạn học sinh để các bạn có cái nhìn khác về giáo viên bộ môn đó
- D. Cùng các bạn trong lớp làm âm ỉ về chuyện này

Câu 5. Công ty M kinh doanh về các các hàng hóa mỹ phẩm, dạo gần đây cư dân xung quanh khu nhà máy bị gặp nhiều vấn đề về hô hấp, chất lượng không khí giảm rõ rệt, ngoài ra cư dân còn phát hiện ra công ty M còn nhiều lần xả thải nước chưa qua xử lý qua môi trường. Nếu là cư dân xung quanh khu công ty M em sẽ làm gì?

- A. Làm đơn tố cáo với các cơ quan chức năng
- B. Làm đơn khiếu nại với cơ quan chức năng
- C. Mặc kệ coi như không biết
- D. Nhắc nhở công ty M

Bước 2: HS tiếp nhận, thực hiện nhiệm vụ học tập

- HS vận dụng kiến thức đã học và hiểu biết thực tế của bản thân về quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo để trả lời câu hỏi.
- GV hướng dẫn, hỗ trợ HS (nếu cần thiết).

Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động, thảo luận

- GV mời đại diện 1 – 2 HS trả lời lần lượt các câu hỏi:

Câu	1	2	3	4	5
Đáp án	A	B	B	B	A

- GV yêu cầu các HS khác lắng nghe, nhận xét, nêu đáp án khác (nếu có).

Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập

- GV nhận xét, đánh giá, chốt đáp án.
- GV chuyển sang hoạt động mới.

Hoạt động 2: Trả lời câu hỏi bài tập phần Luyện tập (SHS tr.101 - 102)

Nhiệm vụ 1: Em hãy cho biết các ý kiến sau đây đúng hay sai? Vì sao?

Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập

- GV hướng dẫn HS trả lời câu hỏi bài tập 1 dưới dạng Phiếu học tập:

Quan điểm	Đúng	Sai	Giải thích
a) Công dân chỉ có quyền khiếu nại trong lĩnh vực hành chính.			
b) Hành vi vi phạm quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo có thể dẫn đến khủng hoảng chính trị đất nước.			
c) Đăng bài lên mạng xã hội là việc làm thực hiện quyền khiếu nại, tố cáo của công dân.			
d) Thực hiện tốt quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo sẽ góp phần xây dựng nhà nước trong sạch, vững mạnh.			

Bước 2: HS tiếp nhận, thực hiện nhiệm vụ học tập

- HS làm việc cá nhân, vận dụng kiến thức đã học về quyền và nghĩa vụ của công dân về bầu cử và ứng cử để trả lời câu hỏi.

- GV quan sát, hướng dẫn, hỗ trợ HS (nếu cần thiết).

Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động, thảo luận

- GV mời HS trả lời câu hỏi và thu Phiếu học tập:

Quan điểm	Đúng	Sai	Giải thích
a) Công dân chỉ có quyền khiếu nại trong lĩnh vực hành chính.		x	Ngoài lĩnh vực hành chính, công dân còn có quyền khiếu nại trong các lĩnh vực khác của đời sống xã hội như lao động, việc làm, giáo dục, y tế,...
b) Hành vi vi phạm quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo có thể dẫn đến khủng hoảng chính trị đất nước.	x		Hành vi vi phạm quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo có thể khiến người dân tiếp nhận thông tin sai sự thật, dẫn đến hiểu nhầm, bất mãn với hoạt động của các cán bộ, cơ quan nhà nước và nảy sinh những hành vi chống đối. Nếu các thế lực phản động lợi dụng điều này để kích động người dân biểu tình, chống phá Nhà nước thì có thể dẫn đến khủng hoảng chính trị...
c) Đăng bài lên mạng xã hội là việc làm thực hiện quyền khiếu nại, tố cáo của công dân.		x	Khi thực hiện quyền khiếu nại, tố cáo, công dân phải gửi đơn khiếu nại, tố cáo đến cơ quan, tổ chức, cá nhân có thẩm quyền giải quyết theo đúng quy định của pháp luật. Việc đăng bài lên mạng xã hội không có giá trị về

			mặt pháp lí nên sẽ không được giải quyết, đồng thời việc này còn có thể gây ra nhiều hậu quả xấu như khiến người khác hiểu nhầm, gây xung đột, mâu thuẫn...
d) Thực hiện tốt quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo sẽ góp phần xây dựng nhà nước trong sạch, vững mạnh.	x		Việc thực hiện tốt quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo sẽ hỗ trợ cho cơ quan nhà nước phát hiện những việc làm vi phạm pháp luật, xâm hại đến lợi ích của Nhà nước, quyền và lợi ích hợp pháp của công dân. Trên cơ sở đó, Nhà nước có sự can thiệp, xử lí, ngăn chặn những hành vi vi phạm, khắc phục hậu quả, làm cho bộ máy nhà nước ngày càng trong sạch, vững mạnh.

- GV yêu cầu các HS khác lắng nghe, nhận xét, nêu ý kiến bổ sung (nếu có).

Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập

- GV nhận xét, đánh giá, chuẩn kiến thức.

- GV chuyển sang nhiệm vụ mới.

Nhiệm vụ 2: Các chủ thể dưới đây thực hiện đúng hay vi phạm quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo? Vì sao?

Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập

- GV yêu cầu HS thảo luận nhóm đôi và thực hiện nhiệm vụ: *Các chủ thể dưới đây thực hiện đúng hay vi phạm quyền và nghĩa vụ của công dân bầu cử và ứng cử? Vì sao?*

a. Cán bộ T khuyên anh B nên rút đơn tố cáo để tránh bị trả thù nhưng anh B không đồng ý.

b. Lãnh đạo cơ quan X yêu cầu nhân viên tổ chức nhiều kênh tiếp nhận thông tin phản ánh, kiến nghị, khiếu nại, tố cáo, góp ý, phê bình của nhân dân tại cơ quan.

c. Công an G hướng dẫn anh D một số biện pháp đảm bảo an toàn cho bản thân sau khi tiếp nhận thông tin tố cáo của anh.

d. Bà S cố tình cung cấp các thông tin sai sự thật khi tố cáo bà A vi phạm pháp luật.

Bước 2: HS tiếp nhận, thực hiện nhiệm vụ học tập

- HS đọc trường hợp, vận dụng kiến thức đã học và hiểu biết thực tế về quyền và nghĩa vụ cơ bản của công dân về khiếu nại, tố cáo, thảo luận để trả lời câu hỏi.

- GV quan sát, hướng dẫn (nếu cần thiết).

Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động thảo luận

- GV mời đại diện các nhóm trả lời câu hỏi:

+ Trường hợp a:

- *Hành vi của cán bộ T chưa thực hiện đúng quyền và nghĩa vụ của công dân về tố cáo, vì hành vi này chưa đúng với quy định của pháp luật, gián tiếp bao che cho người sai phạm, gây ảnh hưởng xấu đến quyền lợi của người tố cáo.*
- *Hành vi của anh B đã thực hiện đúng quyền và nghĩa vụ của công dân về tố cáo vì hành vi này đã thể hiện trách nhiệm của một công dân đối với đất nước, thực hiện nghĩa vụ tuân thủ pháp luật của công dân và tham gia bảo vệ an ninh, trật tự, an toàn xã hội.*

+ Trường hợp b:

Hành vi của lãnh đạo cơ quan X đã thực hiện đúng quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo. Hành vi này sẽ tạo điều kiện thuận lợi cho nhân dân thực hiện

quyền khiếu nại, tố cáo của mình, qua đó kịp thời tiếp nhận, xử lý, khắc phục những điều chưa tốt trong tổ chức và hoạt động của cơ quan, ngăn chặn những hành vi vi phạm pháp luật, giảm thiểu những hậu quả tiêu cực không mong muốn.

+ Trường hợp c:

Hành vi của công an G đã thực hiện đúng quyền và nghĩa vụ của công dân về tố cáo. Hành vi của công an G đã thực hiện quyền được bảo vệ an toàn của người tố cáo. Qua đó sẽ hỗ trợ anh D biết cách tự bảo đảm an toàn cho bản thân, nhận biết những nguy cơ mất an toàn và giảm thiểu những hậu quả xấu.

+ Trường hợp d:

Hành vi của bà S đã vi phạm quyền và nghĩa vụ của công dân về tố cáo. Hành vi này gây ảnh hưởng đến quyền lợi của bà A và gây khó khăn cho cơ quan chức năng trong quá trình xử lý sự việc.

- GV yêu cầu các HS khác lắng nghe, nhận xét, nêu ý kiến bổ sung (nếu có) cho các bạn.

Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập

- GV nhận xét, đánh giá và chuẩn kiến thức.

- GV chuyển sang nhiệm vụ mới.

Nhiệm vụ 3: Em hãy đưa ra lời khuyên cho các nhân vật trong mỗi tình huống dưới đây

Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập

GV chia lớp thành 2 nhóm, yêu cầu HS đọc tình huống để thực hiện nhiệm vụ:

Em hãy xử lý tình huống sau:

Nhóm 1: Tình huống a. *Bố mẹ P nhận thấy mức bồi thường từ việc thu hồi một phần diện tích đất ở theo quyết định của Ủy ban nhân dân huyện đối với gia đình mình để giải phóng mặt bằng, mở rộng đường giao thông là không hợp lý vì thấp hơn mức quy định của Nhà nước. Cả hai cùng bàn khoăn về việc có nên gửi đơn khiếu nại hay*

không vì diện tích đất bị thu hồi cũng không quá lớn và lo ngại sau khi khiếu nại có thể gặp một số rắc rối, khó khăn.

Nếu em là P, em sẽ khuyên bố mẹ như thế nào?

Nhóm 2: Tình huống b. *Y phát hiện chủ tiệm tạp hoá gần nhà nhiều lần bán pháo nổ và đồ dùng tự quân pháo nổ cho trẻ em. Y chia sẻ sự việc với O và muốn tố cáo hành vi của chủ tiệm tạp hoá đó với cơ quan công an nhưng lại sợ bị trả thù, sợ người thân gặp nguy hiểm.*

Nếu là O, em sẽ khuyên Y như thế nào?

Bước 2: HS tiếp nhận, thực hiện nhiệm vụ học tập

- HS đọc tình huống SHS, vận dụng kiến thức đã học và hiểu biết thực tế về quyền và nghĩa vụ cơ bản của công dân về khiếu nại, tố cáo để trả lời câu hỏi.
- GV quan sát, hướng dẫn (nếu cần thiết).

Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động thảo luận

- GV mời đại diện các nhóm HS trình bày ý kiến:

+ **Tình huống a.** *Nếu là P, em sẽ:*

- *Giải thích cho bố mẹ hiểu về quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, mục đích của việc khiếu nại là để bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của mình. Khi phát hiện sai phạm mà không khiếu nại là gián tiếp bao che cho những hành vi vi phạm.*
- *Khuyên bố mẹ nên thu thập thông tin và làm đơn khiếu nại để bảo vệ quyền lợi hợp pháp của mình.*

+ **Tình huống b.** *Nếu là O, em sẽ:*

- *Giải thích cho Y hiểu hành vi của chủ tiệm tạp hoá có thể dẫn đến những hậu quả tiêu cực (ví dụ: nguy hiểm đến tính mạng, sức khoẻ,...), hiểu về quyền tố cáo của công dân.*
- *Khuyên Y nên tố cáo hành vi của ông chủ tiệm tạp hoá. Khi thực hiện tố cáo, Y nên chia sẻ lo lắng của bản thân với cán bộ công an và yêu cầu họ giữ bí mật*

thông tin người tố cáo để đảm bảo an toàn cho bản thân và người thân của mình.

- GV mời HS khác nhận xét, bổ sung ý kiến (nếu có).

Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập

- GV nhận xét, đánh giá và chuẩn kiến thức.
- GV chuyển sang nội dung mới.

D. HOẠT ĐỘNG VẬN DỤNG

a. Mục tiêu: HS liên hệ thực tế về quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo.

b. Nội dung: GV hướng dẫn HS thực hiện nhiệm vụ tại nhà.

c. Sản phẩm học tập: Bài luận thể hiện ý nghĩa của quyền và nghĩa vụ khiếu nại, tố cáo của công dân.

d. Tổ chức thực hiện:

Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập

- GV yêu cầu HS thực hiện nhiệm vụ: *Em hãy viết một bài luận thể hiện ý nghĩa của quyền và nghĩa vụ khiếu nại, tố cáo của công dân và chia sẻ lại với các bạn trong lớp.*
- GV hướng dẫn HS vận dụng kiến thức đã học về ý nghĩa của quyền và nghĩa vụ khiếu nại, tố cáo của công dân để viết bài luận.

Bước 2: HS tiếp nhận, thực hiện nhiệm vụ học tập

- HS vận dụng kiến thức đã học để thực hiện viết bài luận thể hiện ý nghĩa của quyền và nghĩa vụ khiếu nại, tố cáo của công dân.
- GV theo dõi quá trình HS thực hiện, hướng dẫn, hỗ trợ (nếu cần thiết).

Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động, thảo luận

HS nộp sản phẩm vào bài học sau.

Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập

GV nhận xét, củng cố, dặn dò và kết thúc bài học.

HƯỚNG DẪN VỀ NHÀ:

- Ôn lại kiến thức đã học:

+ *Một số quy định cơ bản của pháp luật về quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo.*

+ *Hậu quả của hành vi vi phạm quyền và nghĩa vụ của công dân về khiếu nại, tố cáo.*

- Làm bài tập 4 phần Luyện tập SHS và bài tập trong SBT.

- Đọc và tìm hiểu trước ***Bài 16: Quyền và nghĩa vụ của công dân về bảo vệ Tổ quốc.***